

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoP/88/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7822202901
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7822202901.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a členov senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a JUDr. Zuzany Biščákovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa G. T., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny O.a, dieťa rodičov - matky E. J., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, právne zastúpenej JUDr. Ladislavom Csákóom, advokátom so sídlom Hviezdoslavova 4, Rožňava, IČO: 35 544 163 a otca O. T., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. X, v konaní o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a návrhu otca o určenie výživného a úpravu stykov s maloletým, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č. k. 8P/193/2022 - 132 zo dňa 15.6.2023, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok s výnimkou výroku IV., VII. a VIII.
- Zrušuje rozsudok vo výroku IV. a VII. a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

„I. Okresný súd Rožňava maloletého G. T., nar. XX. XX. XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matky E. J. rod. J., nar. XX. XX. XXXX, ktorá je oprávnená a povinná maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Súd otca maloletého O. T., nar. XX. XX. XXXX zaväzuje prispievať na výživu maloletého G. T., nar. XX. XX. XXXX vo výške 100,- k rukám matky vopred vždy do 15-teho dňa toho-ktorého mesiaca počnúc od právoplatnosti rozsudku.

III. Súd v prevyšujúcej časti konanie o výživnom zastavuje.

IV. Súd styky otca s maloletým neupravuje, realizáciu stykov ponecháva na dohodu rodičov.

V. Súd konanie o zákaz stykov otca s maloletým zastavuje.

VI. Súd udeľuje namiesto otca O. T., nar. XX. XX. XXXX súhlas na vycestovanie maloletého G. T., nar. XX. XX. XXXX do D. T. E. J. a D. T. a k jeho osídleniu v uvedenej krajine.

VII. Súd návrh otca v časti o úpravu stykov s maloletým zamietá.

VIII. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

2. Rozsudok odôvodnil tým, že matka maloletého dieťaťa sa návrhom doručeným súdu dňa 28.11.2022 domáhala zverenia maloletého dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti a zákazu styku otca s maloletým dieťaťom. Návrh odôvodnila tým, že maloletý nemá vytvorený citový vzťah k otcovi a bojí sa ho. Otec maloletého je agresívny, závislý na drogách, preto aj matka má strach o svoju bezpečnosť. Podaním doručeným súdu dňa 2.1.2023 matka doplnila svoj návrh, žiadala učiť výživné od otca a žiadala aj o udelenie súhlasu namiesto otca na vycestovanie s maloletým do D. T. E. J. a T. a k jeho osídleniu v uvedenej krajine.

3. Súd ďalej uviedol, že „Z prevedeného dokazovania vyplýva, že matka maloletého dieťaťa zabezpečuje starostlivosť o maloletého výlučne sama. Jej starostlivosť o dieťa je na dobrej úrovni. Matka maloletého z dôvodu, že s otcom dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti a ich vzťahy sú narušené, prejavila záujem o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému, keďže mimosúdna dohoda s otcom maloletého nebola možná. Účelom konania matky nie je znemožniť vzťah otca a syna, aj keď otec o maloleté dieťa neprejavuje vážny záujem, ale matka svojím konaním chce zabezpečiť pre maloletého lepší život a dôstojnú budúcnosť. V najlepšom záujme maloletého dieťaťa je vytvoriť mu vhodné prostredie a podmienky pre výchovu a starostlivosť. Nakoľko matka potvrdila fotodokumentáciu miesta, na ktorom sa bude s maloletým v zahraničí zdržiavať a tiež predložením dokladov o zabezpečení predškolského zariadenia a pediatra pre maloletého, niet pochýb o vycestovaní a osídlení matky s maloletým prípadne aj v zahraničí. V zmysle uvedených skutočností, keďže otec sa žiadnou formou nepodieľa na starostlivosti o maloletého je dôvodné zveriť maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky a zaviazat' otca prispievať na výživu maloletého dieťaťa, nakoľko doposiaľ nebolo súdom upravené výživné na maloletého. Odôvodnené potreby maloletých detí sa každým rokom zvyšujú v dôsledku ich rastu, dospievania a tiež aj návštevou školy. Na zvýšených potrebách detí sa majú podieľať obidvaja rodičia, podľa svojich majetkových, finančných a zárobkových pomerov, s prihliadnutím aj na ich ďalšie vyživovacie povinnosti. Na základe vyššie uvedených skutočností súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku I a II tohto rozsudku, keď maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá aj doposiaľ zodpovedne zabezpečovala starostlivosť o maloletého a otca maloletého súd zaviazal prispievať na jeho výživu sumou vo výške 100,- eur k rukám matky a to od právoplatnosti rozsudku s poukazom na tú skutočnosť, že otec maloletého, aj keď nie je v riadnom pracovnom pomere, vykonáva brigádnicke práce - fušky v oblasti stavebníctva, čo potvrdila aj jeho matka a údajne toho času sa nachádza v zahraničí, kde si hľadá prácu, resp. už aj pracuje. Súd o vyživovacej povinnosti otca rozhodol aj bez jeho vyjadrenia s poukazom na tú skutočnosť, že otec napriek tomu, že mal vedomosť o predmetnom konaní, sa pojednávaní nezúčastnil, neprejavil záujem v konaní starostlivosti o maloletého pričom si sám podal návrh na úpravu stykov s maloletým, ako aj na určenie výživného. Súd vzhľadom na odôvodnené potreby dieťaťa výšku výživného 100,- eur zo strany otca považoval za primeranú, s prihliadnutím na skutočnosť, že otec maloletého má aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť na maloletého Q. T., ktorý pochádza z jeho predchádzajúceho vzťahu. Súd pri určení vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu zohľadnil jeho vek, jeho odôvodnené potreby, prihliadol na schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov, keď matka je na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok ako aj prídavok na dieťa v sume do 300,- eur mesačne, pričom zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletého. Súd má za to, že je v schopnostiach, možnostiach a majetkových pomeroch otca, aby si otec plnil výživné v súdom stanovenej výške na maloletého a prispieval na maloletého minimálne 100,- eur mesačne a to aj napriek tomu, že má okrem maloletého ešte aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť, ako je aj vyššie uvedené. Súd styky otca s maloletým neupravil s tým, že realizáciu ponechal na dohodu rodičov a zároveň súd návrh otca v časti o úpravu stykov s maloletým zamietol ako nedôvodný, keďže súd nevzhliadol žiaden dôvod, pre ktorý by bolo možné návrhu otca vyhovieť. Súd pri úprave stykov v každom prípade sleduje záujem dieťaťa a snahou je vytvoriť stav spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, keď záujem dieťaťa musí mať prednosť pred záujmami rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a vývoj dieťaťa. Je potrebné neustále budovať vzájomný vzťah, ktorý sa má realizovať citlivo a v harmonickom prostredí bez konfliktov. Súčasný stav medzi rodičmi nezodpovedá harmonickému bezkonfliktnému prostrediu a preto súd styky otca s maloletým neupravil a ponechal ich na dohodu rodičov, kým návrh otca na úpravu stykov s maloletým zamietol a to aj vzhľadom na jeho postoj v predmetnom konaní a jeho nečinnosť. Záujem maloletého dieťaťa je spoločným znakom v konaní vo veciach starostlivosti o maloletých, výsledkom týchto konaní by teda nemalo byť vyriešením sporu medzi účastníkmi konania (rodičmi), ale zabezpečenie výsledku konania, ktorý zodpovedá najlepšiemu záujmu maloletého.

Súd v zmysle vyššie uvedených skutočností ako aj s poukazom na ustanovenie § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd. Namiesto otca súd udelil súhlas na vycestovanie maloletého do D. T. E. J. a D. T. a k jeho osídleniu v uvedenej krajine, nakoľko to sleduje najlepší záujem maloletého dieťaťa pre jeho vývoj a život v priaznivejších podmienkach, ktoré je schopná matka maloletého dieťaťa zabezpečiť. „

4. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 52 CMP.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec. Odvolanie odôvodnil tým, že všetko, čo jeho bývalá partnerka uvádza na jeho adresu, sa nezakladá na pravde, práve jeho bývalá partnerka už dlhší čas navštevuje psychiatra a užíva lieky, okrem iného je aj nymfomanka. Z domu ho vyhodila vždy, keď mala iného chlapa. Aj teraz odišla do S. s ďalším mužom a syna nechala na starosť veľmi chorej matke, ktorá to nezvláda. Vždy mal problém stykať sa s vlastným synom, lebo mu to nebolo umožňované, nemohol mu ani volať. Pracoval dlhodobo načierno, lebo opravoval dom, kupoval materiál a aj všetko potrebné na chod domácnosti a Rómov ani nikto inak nezamestná. Nie je pravda, že sa ho syn bojí a nechce s ním byť, jeho syn ho zbožňuje. Keď je teraz matka v S., syn je s ním O., u jeho mamy. Syn tvrdí, že svoju matku nemá rád, lebo má stále iného chlapa a že robia hrozné veci. Žiada v záujme výchovy syna o zmenu rozsudku a nesúhlasí, aby matka syna odvieďa do zahraničia. Syn bude nešťastný bez svojho otca a bude aj v zlom výchovnom prostredí. Jeho bývalá partnerka je aj patologická klamárka. Uviedol, že nie je alkoholik, nie je závislý od drog, je pracovitý a svojho syna nesmierne ľúbi. Dáva dôraz na to, aby prešetrili duševný stav matky. Už ako maloletá sa otráвила kvôli chlapcovi od susedov. Na pojednávanie otec nechodil, lebo bol psychicky na dne, nedokázal by žiť bez svojho syna. Uviedol, že keď je teraz syn pri ňom, chce sa mu žiť a keď mu ho zoberú, budú mať na svedomí jeho aj syna.

6. Vo vyjadrení k odvolaniu matka uviedla, že otec v odvolaní vlastne iba očierňuje matku a špiní jej meno, tvrdí skutočnosti, ale nepredkladá o tom žiadne dôkazy. Otec o matke tvrdí, že má psychické problémy, ktoré jej majú brániť v tom, aby sa mohla o syna postarať, na druhej strane sa otec odvoláva na svoje vlastné psychické problémy, ktoré mu údajne mali brániť v účasti na pojednávaniach. Aj s ohľadom na posledný odsek odvolania otca, v ktorom sa vyhráža nielen samovraždou, ale aj vraždou syna je potrebné čo najskôr správoplatniť napadnutý rozsudok, aby sa syn dostal mimo dosah svojho otca, aby mu tento nemohol nejakým spôsobom ublížiť.

7. Vo vyjadrení k odvolaniu kolízny opatrovník uviedol, že dňa 26.7.2023 zistil od otca matky, že matka dieťaťa je v zahraničí tak, ako to deklarovala na súdnom pojednávaní. Maloleté dieťa je prioritne v starostlivosti starých rodičov na adrese D. XXX. Ak má otec dieťaťa záujem o stretnutie so svojím synom, starí rodičia mu v tom nebránia. Niekedy tam dieťa prespí celý víkend. Podľa vyjadrenia starého otca zo strany matky, dieťa sa chce so svojím otcom stretnúť. Otec mu telefonuje často, dieťa sa s ním chce rozprávať, prejavuje záujem o to. Starý otec zo strany matky vyjadril obavy, že otec v minulosti býval pod vplyvom omamných látok. Ak by prišiel pre dieťa a starý otec by zaregistroval na otcovi akýkoľvek príznak užívania drogy, dieťa by mu nedal. Dňa 1.8.2023 bolo vykonané sociálne zisťovanie v rodine otca maloletého dieťaťa, otec sa v tom čase nezdržoval v domácom prostredí. Otcova stará matka žijúca v blízkosti otca uviedla, že dieťa bolo na návšteve u otca, avšak len v čase, keď je prítomná stará matka dieťaťa. Dňa 7.8.2023 bol otec dieťaťa kontaktovaný na telefónnom čísle známom kolízному opatrovníkovi za účelom vyjadrenia sa k svojmu odvolaniu, mobilný telefón zodvihol cudzí človek, ktorý uviedol, že telefón nepatrí otcovi. Dňa 10.8. bolo vykonané opakované šetrenie na adrese otca, otec sa opakovane nezdržoval na uvedenej adrese, stará matka uviedla, že nevie, kde sa zdržiava. Večer odišiel do L. za prácou, ale druhý deň sa vrátil. Blízka rodina otca vo dvore domu uviedla, že dieťa otca navštevuje v čase, keď je prítomná stará matka zo strany otca. Kolízny opatrovník uviedol, že nedokázal prešetriť pomery na strane otca, nezistil jeho názor a postoj k prejednávanej veci a je zrejme, že otec dieťaťa sa zatajuje. Kolízny opatrovník nenadobudol dojem, že otec dieťaťa je človek zodpovedný so zdravými rodičovskými zručnosťami a schopnosťami vychovávať svoje dieťa v jeho najlepšom záujme. Je nepochybné, že otec sa svojim maloletým dieťaťom stretáva pomerne často, a preto nateraz nie je dôvod na zmenu rozsudku vo veci. Navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok vo všetkých jeho výrokoch.

8. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku čiastočne vecne správne a čiastočne je potrebné ho zrušiť. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol s výnimkou výrokov IV. a VII. (týkajúcich sa úpravy styku otca s maloletým), odvolací súd sa s jeho rozhodnutím v tejto časti stotožňuje.

9. Otec v podanom odvolaní ani nespochybňuje skutočnosti dôležité pre rozhodnutie, teda to, že matka sa o syna riadne stará, otec s ňou nežije v spoločnej domácnosti, že otec nedostatočne podieľa na starostlivosti o maloletého, a preto bol dôvod zveriť maloletého G. do osobnej starostlivosti matky. Otec ani nespochybňuje výšku výživného. Z odvolania jasne vyplýva, že otec nesúhlasí s vycestovaním maloletého do zahraničia. Ak rodičia maloletého dieťaťa nežijú spolu, vzniká niekedy aj potreba presťahovania dieťaťa v súvislosti so zmenou bydliska rodiča, ktorému je dieťa zverené. V danom prípade sa táto situácia vyskytla na strane matky, ktorá súdu preukázala, že má vytvorené podmienky pre život vo E. J., kde bude postarané aj o dieťa, kde má matka možnosť zamestnať sa a má zabezpečené aj bývanie. Za týchto okolností je treba posúdiť, či je v najlepšom záujme dieťaťa, aby sa presťahovalo do takejto krajiny. Vzhľadom na vek maloletého dieťaťa a skutočnosť, že je zverený do starostlivosti matky, je v záujme takéhoto dieťaťa, aby mohlo žiť v stálej prítomnosti svojej matky. Otec aj keď tvrdí, že takéto rozhodnutie nebude v záujme dieťaťa, nepredložil žiadne dôkazy svedčiace o tom, že v prospech maloletého dieťaťa by bolo jeho zverenie otcovi. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že napriek tvrdenému záujmu otca o dieťa, otec sa s dieťaťom stretáva len v čase, keď je prítomná aj matka otca. V čase troch návštev kolízneho opatrovníka otec ani raz nebol prítomný. Za takejto situácie je potrebné uprednostniť stabilný vzťah a istotu prostredia, ktoré maloletý pozná, teda prostredia, v ktorom žije spolu so svojou matkou, a je v jeho záujme, aby súd udelil namiesto otca súhlas na jeho vycestovanie do D. T. E. J. a D. T.. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok s výnimkou výrokov IV., VII. a VIII. potvrdil postupom podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 387 ods. 1 CSP.

10. Odvolací súd je toho názoru, že aj za situácie, keď súd udelil za otca súhlas s presťahovaním maloletého do cudziny, je potrebné zabezpečiť, aby sa maloletý mohol stretávať so svojim otcom. Otec takýto návrh podal, súd ho zamietol, pričom dôvody uvedené súdom prvej inštancie nie sú dostatočne zrozumiteľné - nie je možné v tomto prípade ponechať úpravu styku na dohodu rodičov, zo spisu totiž vyplýva, že komunikácia a kooperácia rodičov nie je taká dobrá, aby súd nemusel upraviť styk otca s mal. G.. Dôvodom na neupravenie styku nie je ani nečinnosť otca. Je nepochybné, že pri úprave styku otca s dieťaťom bude potrebné vychádzať z dlhšieho intervalu medzi vzájomnými stretnutiami, pretože stretnutie bude v prípade maloletého znamenať nutnosť cestovať zo zahraničia. Bolo by však vhodné, aby aj v dlhších časových intervaloch sa dieťa s otcom stretávalo, napr. počas víkendov, prázdnin alebo sviatkov, kedy je predpoklad, že aj matka môže navštíviť Slovensko. Zo spisu nevyplýva žiaden dôvod, prečo by mali byť úplne eliminované styky otca s dieťaťom. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok vo výroko IV., VII. a súvisiacom výroku VIII. zrušil postupom podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 389 ods. 1 písm. b) CSP. a vec v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie zistí všetky skutočnosti majúce vplyv na rozhodnutie o úprave styku otca s mal. G. a rozhodne o úprave styku otca s mal. G. v takom rozsahu, aby bol naplnený najlepší záujem mal. G..

11. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).